Söz Sanatları (Benzetme, Kişileştirme, Konuşturma, Abartma)

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **1–c 2–d 3–a 4–b**
   Kişileştirme "teşhis", konuşturma "intak", abartma "mübalağa" olarak da bilinir.

2. **a) benzetme b) kişileştirme c) abartma**
   b'de lambalara yorgunluk ve nöbet tutma gibi insana ait özellikler verilmiştir.

3. **D – Y – D – D**
   Konuşturma, insan dışındaki varlıkların konuşturulmasıdır.

4. **A) Kardeşimin yanakları elma gibi kıpkırmızıydı.**
   Yanaklar, kırmızılık yönünden elmaya benzetilmiştir.

5. **C) Yaşlı çınar, gelip geçenlere gölgesini cömertçe sundu.**
   Cömertçe bir şey sunmak insana özgü bir davranıştır; çınara yüklenmiştir.

6. **Benzeyen: denizin yüzeyi Benzetilen: ayna Sözcük: gibi Yön: düzlük**
   Ayna, düzlük özelliği güçlü olan varlıktır.

7. **B) Ödevim o kadar uzundu ki bitirene kadar saçlarım ağardı.**
   Bir ödev yüzünden saçların ağarması olayı olduğundan çok büyük gösterir.

8. **Örnek: Ağaçlar, yere düşen yapraklarına "Baharda yine görüşeceğiz." dedi.**
   İnsan dışındaki bir varlığın konuşması gerekir.

9. **Örnek: pamuk (süt)**
   Beyazlık özelliği güçlü bir varlık seçilmelidir.

10. **Konuşturma ve kişileştirme**
    Kalem konuşturulmuş; ayrıca yorulmak, fısıldamak gibi insana özgü davranışlar verilmiştir.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **D) Kapının önünde yarım saat bekledim.**
    Yarım saat beklemek gerçekçi bir anlatımdır; diğerlerinde durum olduğundan çok büyük gösterilmiştir.

12 **a) kişileştirme b) benzetme c) konuşturma (ve kişileştirme) d) abartma**
c'de karınca konuştuğu için konuşturma vardır; konuşturma kişileştirmeyi de içerir.

13 **A) Ali de kardeşi gibi her sabah erken kalkar.**
A'da aynı türden iki varlık (iki insan) karşılaştırılmıştır; benzetme sanatı yoktur.

14 **Örnek: Duvardaki saat, geç kaldığımı söylercesine bana sitemle bakıyordu.**
Seçilen varlığa insana özgü bir duygu ya da davranış verilmelidir.

15 **C) Yağmur damlaları inci gibi yapraklara dizilmişti.**
Diğerlerinde "gibi"; tahmin, eşitlik ve uygunluk bildirir.

16 **D – Y – Y – D**
Kişileştirmede varlık konuşmayabilir. "Hava yağacak gibi" cümlesinde "gibi" tahmin bildirir.

17 **1. dize: kişileştirme 2. dize: konuşturma 3. dize: benzetme 4. dize: abartma**
Rüzgâr kapı çalar ve konuşur; çiçekler yıldızlara benzetilir; bir gülüşle bütün dünyanın ısınması abartılı bir anlatımdır.

18 **B) Konuşturma**
Güneşin başını uzatması kişileştirme, iplikler gibi benzetme, bin yıl seyretmek abartmadır. Konuşan bir varlık yoktur.

19 **D) Ay, gümüş bir tabak gibi gökyüzünde gülümsüyordu.**
Ay, tabağa benzetilmiş (benzetme) ve gülümseme özelliği verilmiştir (kişileştirme).

20 **B) Yaşlı meşe, genç fidana "Sabırlı ol, köklerin derinleşsin." dedi.**
A'da konuşan kişi dededir, yani insandır; konuşturma sanatı yoktur.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **C) IV. cümlede konuşturma vardır.**
IV. cümlede söz sanatı yoktur; konuşan bir varlık bulunmaz.

22 **A) Gök gürültüsü gibi öyle yüksek bağırdı ki bütün dünya sağır oldu.**
Ses gök gürültüsüne benzetilmiş, bütün dünyanın sağır olmasıyla da abartılmıştır.

23 **Örnek: Kişileştirme: Nehir, vadinin içinden şarkılar mırıldanarak akıp gidiyordu. Benzetme: Nehir, vadinin içinden gümüş bir kurdele gibi akıp gidiyordu.**
İlkinde nehre insana özgü bir davranış, ikincisinde bir benzerlik yönü verilmelidir.

24 **B) Martılar, balıkçı teknesinin etrafında uçuşuyordu. (Kişileştirme)**
Martıların uçuşması doğal bir davranıştır; insana özgü bir özellik yoktur.

25 **D) Ela: Kitaplar, bir fener gibi yolumu aydınlatır ve bana sabırla yol gösterir.**

Ela'nın cümlesinde fener gibi (benzetme) ve sabırla yol göstermek (kişileştirme) vardır. Can'da yalnızca benzetme, Efe'de yalnızca kişileştirme vardır.

26 **Örnek: Serçe, "Dalların üşümüyor mu?" diye sordu. Ağaç, "Sen yanımdayken üşümem." dedi. (Konuşturma)**

Diyalogdaki varlıkların konuşması konuşturma sanatıdır.

27 **C) Kardeşim de babam gibi sabahları çay içer.**

"Gibi" burada aynı türden iki kişiyi karşılaştırır; benzetme değildir. Diğerlerinde kişileştirme, benzetme ve abartma vardır.

28 **A) Evleri o kadar küçüktü ki içeride bir kedi bile dönemezdi.**

Evin küçüklüğü abartılarak anlatılmıştır; diğerlerinde durumlar büyütülmüştür.

29 **C) 3**

Kişileştirme (ev titrer, direnir), benzetme (buz tutmuş gözler gibi), konuşturma (soba konuşur). Abartma yoktur.

30 **Örnek: Sıralar bizi bekler her sabah, (kişileştirme) / Tahta der: "Yazın beni, unutmayın!" (konuşturma) / Defterler kar gibi bembeyaz, (benzetme) / Bir kalemle doldu bütün dünya. (abartma)**

Dizelerde en az iki farklı söz sanatının doğru kullanılması beklenir.